

prešnje grozno blato zvečega odpravila; soseska Hvalčinci razdelila je vsled posebnega dogovora cesto skozi vas med posestnike po gotovi meri, pa delo gre počasi. Nekateri posestniki za odkazane njim kose prav skrbé, drugi so po stari navadi, ki je železna srajca, še preveč mlačni; vse mogoče izgovore imajo za svojo lenobo. Ker se morajo vsi prisiliti, da storé svojo dolžnost, ker morajo biti ceste v soseski vendar enkrat popravljene, ker so zanemarjene ceste tudi v Arjavcih, Bukošaku, Slabšini, na Gibini, Stračini itd., opozarjam naš občinski odbor na § 48 obč. reda. Na temelju tega paragrafa naj si izbere župan za vsako vas ali sosesko, recimo za dobo enega leta, neodvisnega, delavnega in korajžnega moža, katerega postavi občinski odbor za »blatnega župana« še pred novim letom. Ta »blatni župan« skrbi v soseski za ceste, jarke, mostove in klade; on naj določuje, kedaj ima biti rabota, kedaj in koliko prodca mora vsak posestnik na svoj kos ceste navoziti itd. Župan in obč. odbor pa naj skrbi, da »blatnega župana« sam podpira, da pa ta tudi dobi podporo od okrajnega zastopa, c. kr. okr. glavarstva in žandarmerije! Kdor izmed posestnikov ne stori tega, kar se mu je naročilo in kar so drugi storili, naj se kaznuje z denarjem! V vasi ali soseski so vsi jednaki, vsi potrebujejo dobre ceste, bogatec tako, kakor siromak. Posebno onim bahčem se mora priti do živega, kateri cesto njim odkazano samo s peskom »solijo«, kateri trdè, da s svojo živino lahko tudi po slabi cesti vozijo. Naj se župan in odbor vendar enkrat poslužita pravice iz omenjenega § 48 obč. reda, in v kratkem bomo imeli povsodi dobre ceste. To svetuje davkoplačevalec.

**S Ponikve.** (Združimo se!) Povsod se vzbujajo narodi, povsod delajo po geslu slovenskem: »Vse za vero, dom in cesarja«. Le ti krasna Ponikva, zibelka slavnega in nepozabljivega Slomškega spiš. Vzdignila si glavo, osnovala podružnico sv. Cirila in Metoda in bralno društvo; pa že zopet položila glavo in zaspala. In vendar je bralno društvo povsod in posebno tukaj neobhodno potrebno, da z branjem dobrih bukev in časnikov in z večkratnimi shodi oživljamo vero, stavimo trden slovenski dom in se krepimo k zvestobi do svetlega cesarja. Lep je res Ponkviški kraj, rodovitna so njegova polja, premožne ima prebivalce, ali revno še je na narodnem polju, česar je kriva needinost. So edini v mestih, trgih in drugih vaseh, ustanimo, zedinimo se tudi mi in delajmo z združenimi močmi zoper sovražnika našega, nemčurja. Kar je zaspalo, naj zopet ustane, kar počiva, naj v novič deluje, da se Ponkolani vredne skažejo svojega rojaka Antona Martina Slomškega in toliko odličnih narodnjakov iz te slavne župnije. Da bi ta beseda ne padla na nerodovitno zemljo, želi vaš prijatelj s Ponikve.

## Politični ogled.

### Avstrijske dežele.

Dunaj. Pri Nj. veličanstvu svetlem cesarju je bil ogerski ministerski predsednik, Weckerle, v nedeljo dvakrat in v ponedeljek enkrat. O čem je bil pogovor, ne vemo. Toliko je gotovo, da še Weckerle ostane v svoji službi, negotovo pa je, ali bodo svetli cesar potrdili ogerske proticerkvene predloge ali ne. — V državnem zboru razpravljajo važno postavlo zoper pijančevanje, zlasti žganjpitje. Taka in sicer ostra postava je zelo potrebna dandanes, žal, da tudi tu in tam za naše ljudstvo.

Solnograško. Mestni zastop v Solnogradu, dasi po večini liberalen, sklenil je vsako leto 300 gold. do-

voliti za katoliško vseučilišče. Kdaj pa bodo Maribor očetje kaj darovali za kak katoliški namen? Prihod tri leta gotovo nič.

Štajarsko. V Gradcu so pri občinskih volitvah v 3. razredu z veliko večino zmagali štirje krščanski kandidati. Še večja zmaga bode pozneje, kadar v Gradcu petakarji dobijo volilno pravico, kar se prè v kakem zgodi. — Graški nemški vseučilišniki bodo p leto izročili poseben dar knezu Bismarku ob njegov 80letnici. Ali ti mladiči ne vedó, da je Bismark večji sovražnik Avstrije?

Koroško. Zijska železnica bode se najbrže nadaljšala do Kotič. — Ono nedeljo so nasprotniki Švencev imeli pet shodov; liberalni »bauernbund« Grabštanju, »Volkverein« v Strassburgu in Spod. Dra gradu, dva shoda pa socijalni demokratje. Razgovor so se zaradi občinskih volitev, na katere se tudi Švencev pridno pripravljajo.

Kranjsko. Na shod zaupnih mož v Ljubljani 29. t. m. je prišlo okoli 400 mož. O čem je bil razgovor, zdaj ne vemo na tanko povedati, ker nam resolucij niso poslali. — V Zagorju ob Savi bodo ustanovili posojilnico. — Ker prih. leto ne bode nameštene deželne razstave, hočejo od 22.—29. sept. 1891 v Logatcu razstavo prirediti notranjske kmetijske družnice.

Primorsko. Tukaj še vedno vre. Lahoni se brezobzirno obnašajo proti Slovencem, pa tudi proti vlaški Lahonom brž v vsem hoče ustreči. Kdor trnje se ali bo pšenico žel? — Zaradi izgredov v Piranu so zdaj zaprli 17 oseb. Sodnija naj bi tudi one zaprla, so jih našuntali!

Hrvaško. Sabor se je sešel 26. nov. Trajal bo do polovice februarja prih. leta. Najprej se bode razpravljalo o proračunu, po novem letu pa o novem mestnem statutu. Hrvaška mesta namreč dobijo nova pravila ali statute, vsled katerih bodo pa Madjaroni pri občinskih volitvah lažje zmagali.

Ogersko. Katoliški shod v Stolnem Belem gradu se je tudi izrekel za jezikovno enakopravnost. — Mlad Košut je oni dan dobil državljanske pravice v Budapešti in na ustavo prisegel. Veliki župan ga je pri tem slavil kot vrlega sina domovine, kakor je bil tudi njegov oče, Ludovik Košut. Nezaslišano, da se puntar očitno proslavlja! Zares, na Ogerskem je mera polna.

### Vunanje države.

Rim. Zadnjo nedeljo je bil sin prejšnjega avstrijskega ministerskega predsednika, grof Henrik Taaffe, pri sv. očetu, ki so vsej obitelji podelili blagoslov.

Italijansko. Občinske doklade znašajo po 500 do 600 odstotkov, vrh tega pa je še užitnina tako visoka, da je ni moči zmagovati. V nekaterih občinah, kakor n. pr. v Alatri in Camogli, so te dni nastali veliki izgredi. Kmetje so se uprli, požgali nekaj občinskih poslopj. Prišlo je do krvavih bojev med kmeti in orožniki. Še le vojaki so napravili mir.

Francosko. Poslanska zbornica je dovolila 66 milij. frankov in 15.000 vojakov, da se začne vojska na otoku Madagaskar v vshodni Afriki. Ker je tamkaj za Evropece nezdravo podnebje, izjavil je vojni minister general Mercier, da bode le one vojake poslal na Madagaskar, ki se prostovoljno oglasijo.

Belgijsko. Socijalistični poslanci se nikakor lepo ne vedejo v poslanski zbornici. Zlasti kažejo očitno sovražstvo do kralja. Ko je ta povabil vse poslance na običajno večerjo, socijalisti niso hoteli iti. Dobro, da jih je v zbornici le za jedno četrtno. Sploh se pa uljudnost tudi delavcu lepo poda.

Nemško. Novi namestnik za Lotaringijo in Alza-

sijo je Herman knez Hohenlohe, Langenburg. — Soproga kneza Bismarka je v Varzinu umrla v 70. letu svoje starosti. Tudi Bismark je bolan. Mogoče, da ta bolezen postane zanj nevarna, ker je že v 80. letu.

Rusko. Zadnji ponedeljek je bila slovesna poroka carja Nikolaja II. s princezino Aliso, zdaj imenovano veliko kneginjo Aleksandro Feodorovno. Ljudstvo ju je navdušeno pozdravljalo. Pa je mladi car tudi priljubljen, ker si upa brez vsake straže hoditi po petrograških ulicah. — Vsi dosedanji ministri ostanejo v službi. Ko je Giers rekel carju, da ne more več hoditi, odgovoril mu je: »Vašo glavo potrebujem, ne pa vaših nog«. Pod novim carjem se vsi, tudi katoličani, nadejajo boljših časov. Dal Bog!

Azija. Japonska vojska ni, kakor smo v časnikih brali, zavzela kitajske trdnjave Port Artur pred 14 dnevi, ampak se le 21. nov. Boj je trajal 18 ur. Ker so Kitajci s svojim brodom pobegnili ali pa ga uničili, so sedaj Japonci gospodarji kitajskega morja. Pot je sedaj Japoncem odprta v Tientsin, odkoder pridejo lahko v Peking. Kitajci so res slabi vojaki in strahopetneži; toda pred tednom je bilo slišati, da na nekaterih krajih kristjane preganjajo in celo morijo.

## Za poduk in kratek čas.

Kako je Lukovnjakov Tomaž kolero vozil.

Zapisal Žitomir.

(Dalje).

V tem trenutku pa se začuje za njima na enkrat močen glas: »Kaj pa imata?« — Tomaž in cigan nekoliko odstopita ter se ogledata, kdo je prišel. Bil je gospod Lukovnjak, naš poštar. V roki je držal majhno knjižico, ko je ravno danes sprejel iz mesta od okrajnega glavarja. Ž njo se je napotil k Tomažu. V knjižici so stale postave, kako naj ravnaajo hišni gospodarji, da se zabrani med njimi kolera hitra razširjatev. Ker je bil takrat gospod Lukovnjak tudi župan, treba je bilo da se prvi ukloni novi postavi. Zato gre kmalu, ko je prečital ukaz, na dvorišče, da bi razložil Tomažu, kako mora v bodoče skrbeti za snažnost v hlevih in na dvorišču. Ko pa vidi, da Tomaž ni sam, da se pogovarja z nekim tujcem, postane in posluša. Poštar je hitro spoznal cigana. Dopalo se mu je, da se je Tomaž vedel skraja tako moško proti ciganu; kajti pogumnost in odločnost ni bila vselaj ravno najboljša stran Tomaževa. Ne bil bi se menda zglasil, da ni postal cigan tako srdit in da ni vzdignil preteče svoje pesti. A zdaj se je zbal za Tomaža in zato je stopil k njima in glasno vprašal:

»Kaj pa imata?« — Osupnjena sta zrla oba v poštarja. Potem pa pogleda Tomaž cigana, a cigan Tomaža, in v prvem trenutku iznenadenosti njiju nobeden ne odgovori. Naposled začne cigan: »Kovač sem in vprašal sem, ali bi imeli kaj dela za-me«. — »In kaj je rekel Tomaž?« vpraša poštar. Cigan je bil tiho, ali Tomaž reče ponižno h gospodu Lukovnjaku: »Nimamo ničesar!« — »No, s tem mislim je stvar končana, in ni vama bilo treba kričati in se groziti!« reče resno gospod poštar. »On me je ...« zglasita se sedaj naenkrat oba, Tomaž in cigan, ter hočeta tožiti jeden drugega in samega sebe opravičiti. Vendar gospod Lukovnjak je vedel, kaj hočeta reči, in zato jima zastavi jezike ter osorno in močno izpregovori:

»Tiho oba! Tomaž, ti nadaljuj svoje delo, a vi pojdite svojo pot, ker dela nimamo nobenega za vas! Z Bogom!« in obrne se k Tomažu ter ga nekoliko časa

opazuje pri njegovem opraviilu. Potem pa mu začne razkladati postave o kolero.

Cigan je začel počasnih korakov odhajati, a za kozolcem se je ustavil, da bi slišal, kaj sta se menila poštar in njegov hlapec. Tomaž gleda ves čas razkladanja začujeno gospoda Lukovnjaka in še le, ko mu je ta že vse dopovedal, vpraša ga s široko odprtimi očmi, počasno izgovarjajoč besede: »Dosedaj pa to, ni bilo potrebno?« — »Ne«, odgovori gospod, »postave so celo nove«. »Postave so?« čudi se Tomaž; »zakaj pa so te postave?« »Zaradi kolere, da se jej obranimo«.

»Ko—le—re?« Beseda mu je bila celo neznana, in še bolj široko je odprl svoje oči ter jih upiral v gospoda poštarja. »Da, da, zaradi kolere. Če ta pride do nas, smo v enem dnevu vsi v krtovi deželi. Torej stori, kakor sem ti naročil!«

Tomaž se je ustrašil, ko je slišal, kako grozovita je kolera. Med tem je že popolnoma pozabil na prejšnji dogodek s ciganom. Kdo je neki ta kolera? Ali morda kaka gosa? Slišal je že praviti, da pridejo včasih kako mesto nenavadno velike in močne gospe. Da bi se prepričal o resničnosti svojih misli, vpraša hitro gospoda, ki se je že obrnil, da bi odšel:

»Ali je kolera kaka močna gosa?« — »Seveda tako močna, da bo nas vse premagala in pomorila!« odgovori mu gospod, že odhajajoč, ter se smeje nevednosti Tomaževi.

Tudi za kozolcem se je nekdo pri teh besedah zakrohotal. Bil je cigan. Njegovo veselje je izviralo iz dveh uzrokov: prvič, ker se je Tomaž tako osmešil s svojo nevednostjo in drugič, ker mu je šinila hipoma v glavo misel, kako se maščevati nad Tomažem zaradi njegove današnje neuljudnosti. In ta ciganova misel je postala za Tomaža usodepolna, kajti uresničila se je ter spravila Tomaža še v neljubše položaje, kakor jih je imel danes. Cigan je hitro izginil, ko je zaslišal korake poštarjeve.

Tomaž pa je bil po zadnjih besedah gospoda Lukovnjaka ves pobit in preplašen. Niti na prejšnji dogodek s ciganom se ni več spomnil. Še dolgo časa je stal nepremično na jednom in istem prostoru ter premišljeval besede, ki jih je ravnokar slišal. Nekak strah ga je začel obhajati. Kolere se je močno bal. Trdno sklone, da hoče z največjo skrbnostjo paziti na snago po hlevih in na dvorišču. Če bo tudi prišla, vendar nam ne bo nič hudega zadela, ker bo videla, da je vse v najlepšem redu, mislil si je Tomaž. Siromak se je res zelo bal kolere, a Bog zna, kako bi se se tresel, ako bi mu kdo povedal, da bo prišel kmalu s kolero v najožjo dotiko.

(Dalje prih.)

**Smešnica.** Ko je te dni policija v Segedinu zapisavala mestne reveže, prišla je komisija v bórno stanovanje neke stare ženice. Ko so jo uprašali za ime in starost, odgovorila je mirno, da se zove Julijana Szilagy in da je stara čez sto let. Ko pa jo je komisar uprašal, je-li udova, vzdignila je roko in živahno odgovorila: »Prosim lepo, jaz sem se dekle!«

## Razne stvari.

(Cesarjeva skrb.) Dne 27. nov. so presvetli cesar odposlancem dunajskih mesarjev odgovorili, da želijo, naj se vlada ozira na potrebe prebivalstva. Rumunske meje pa sedaj ni mogoče odpreti zaradi prevelikih težav.

(V Brezicah) so priredili ondodni vrli domoljubi lepo veselico na korist družbe sv. Cirila in Metoda, ki